

Hoe ontstaat een goed damprobleem?

Tom Kieboom

't Is vaak jammer dat we zo weinig horen en lezen hoe een componist tot een fraaie compositie is gekomen. Was het zwaar zwoegen of een gelukje, transpiratie of inspiratie? Werd er 'gespiekt' naar eerdere composities? Het lijkt mij best interessant daar bewust meer over te weten te komen! Ben benieuwd of deze insteek U aanspreekt en of er problemisten zijn die hun ervaringen met anderen willen delen.

Aanleiding

De eerste aanleiding was "In Memoriam Rens de Jong" in DP december 2010, waarin wordt gememoreerd dat het zo bijzonder is dat Rens af en toe aan de redacteur uitlegt hoe een probleem tot stand is gekomen. De tweede aanleiding was, verdrietig genoeg alweer naar aanleiding van een overleden problemist, "Jan Voormans 1944-2011" in DP februari 2012 over diens zeldzaam mooie Guerraprobleem, dat ontstaan bleek vanuit een zeer moeilijke gezinssituatie. Zulke achtergrondinformatie gaf voor mij een extra dimensie aan zo'n fraaie compositie. Ik ben ervan overtuigd dat er bij een aantal andere fraaie composities tevens interessante, hopelijk minder pijnlijke, verhalen te vertellen zijn.

Hoe te beginnen?

Simpel met de oproep eens terug te kijken in Uw verzameling damproblemen en Uzelf af te vragen "Hoe ben ik indertijd nou tot dat ding gekomen?" En, zo mogelijk, gelardeerd met wat originele notities en krabbels ('t origineel, dat ik netjes terug zal sturen, een copie of foto ervan, of ingescand). Die kan ik dan als facsimile erbij opnemen: geeft zo tevens een inkijkje in de gebruikte 'techniek' bij het componeren. Daarnaast zijn natuurlijk pdn-files ook van harte welkom.

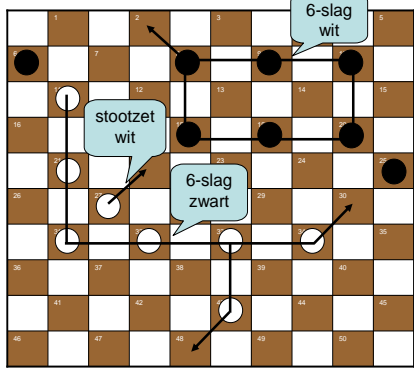
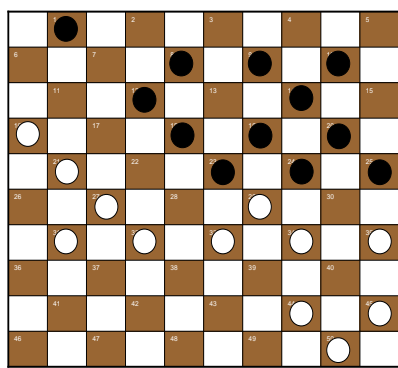
Dus kijk eens of U iets aparts tegenkomt en stuur het me dan toe, per e-mail naar ank.kieboom@inter.nl.net of per post naar Stationsweg 56, 2991 CM Barendrecht.

Voorzet van mijzelf

Niet schokkend, louter bedoeld ter illustratie. Omdat ikzelf geen enkel idee meer heb hoe die problemen van zo'n 50 jaar terug ontstaan zijn, heb ik maar gekozen uit een serietje recent en nog niet gepubliceerd werk. Trigger was in eerste instantie een probleem van Arne van Mourik, DP december 2010, blz 158, nr. 3, dat zwart confronteert met een 2 om 3 om 4 om 5-slag na wit's openingszet.

Ik kende geen 2 om 3 om 4 om 5 om 6-slag en ben daar 'dus' maar mee aan de slag gegaan. Je moet toch wat, je wilt weer wat anders, al heb ik wel even bij Arne 'gespiekt'! In de vorm van een zelfgemaakt dambord in mijn power point archief (het gekrabbel in mijn schoolschriftjes zal ik U maar besparen).

Gek genoeg volgde hieruit een aantal problemen, waarbij gaandeweg die 6-slag weer verdween. Zie de serie van vier plus kort commentaar hieronder (best eens goed het commentaar van de componist zelf eens te vernemen, i.p.v. die van de criticasters). Ik gebruik daarbij altijd nog, met opzet, de volledige dam-notatie: met de verkorte versie vergis ik me te gauw.

TK67basis	20 feb 2012	"Over en uit"	Oplissing	TK67	22 feb 2012	"Instinker"	Oplissing
			1. 27-22 6x48/30 2. 22x2 e.w. Kende geen voorbeeld van een mooie 6-weggever. Kwam zo op wat wiskundige stelling op het dambord. Vormde basis voor TK67, 68 en 71. De 6-weggever viel daarbij weer in kleinere weggevers uiteen.				1. 35-30 24x35 2. 16-11* 1-6^ 3. 27-22 6x30 4. 22x2 23x34 5. 44-39 34x43 6. 45-40 35x44 7. 2x20 25x14 8. 50-44 e.w. * lokzet wit ^ zwart trapt erin (pc geeft verlies voor zwart bij andere zet)
2x6-Slag achter elkaar. 6-Weggever van wit geeft zwart in principe 8-tal slagkeuzes: 1x2, 2x3, 2x4, 1x5, 2x6.				Schijnoplossing is 35x? Dubieuze lokzet waarbij zwart met open ogen intrapt. Scherpe 2,3,4,5,6 weggever wit, gevolgd door 6-slag: 12 schijven van het bord.			

TK68 5 mrt 2012 "Charmant" Oplossing

1. 34-30 17x46
2. 39-34 24x35
3. 28-22 46x30
4. 22x2 23x34
5. 44-39 34x43
6. 45-40 35x44
7. 2x20 25x14
8. 50-44 e.w.

2x3 Weggever, onderbroken door twee schuifzetten van wit naar 30 en 34. Mooie stand.

6-Weggever wit in 2-en geknipt. Heeft wat spanning gekregen (1x2x3 slagen). Wit doet nu twee schuifzetten achter elkaar. Is meest charmante van de serie.

TK71 25 mrt 2012 "Gedegen" Oplossing

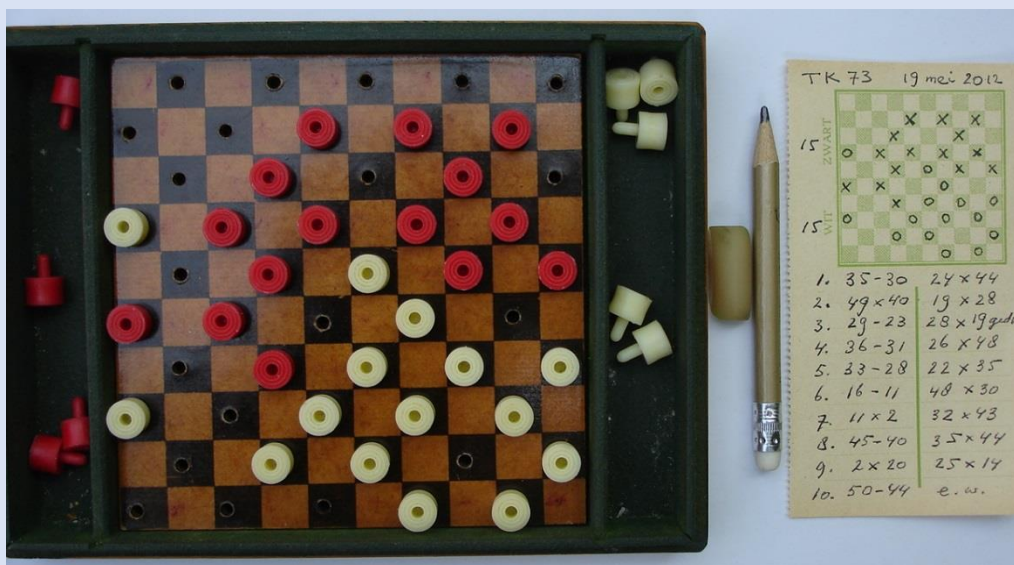
1. 29-23 28x19*
2. 36-31 26x46
3. 47-41 46x37
4. 48-42 37x48
5. 33-28 22x35
6. 16-11 48x30
7. 11x2 32x43
8. 45-40 35x44
9. 2x20 25x14
10. 50-44 e.w.

(* gedwongen t.g.v. wit 33x2)

Wilde naar 16x16 probleem. Is niet gelukt.

Wat grotere (14x14) zetting inclusief dwangzet. 6-Weggever in drieën (2+1+3) gesplitst. Wat minder spanning dan TK68.

De gebruikte 'techniek' is nog dezelfde als 50 jaar terug, ondanks mijn pc damprogramma's: insteek mini-dambord, damdiagrammen boekje en potlood + stuf, zoals hieronder is te zien in TK73, een 15x15 variant in bevredigende stand en met een aardige ontleding.

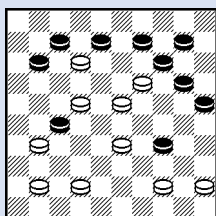

Tenslotte: goed is niet altijd goed genoeg en blijft voor een deel subjectief. Zeker als ik zelf TK68 de mooiste van de serie vind, al is ie niet echt moeilijk. Daarom: naast bijdragen van Uw kant voor deze rubriek zijn - kritische - opmerkingen van harte welkom!

De Problemist december 2013

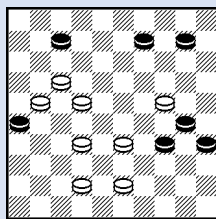
Een 1x2x3x4x5x6-slag

Het maken van een probleem met een economische 6-slag liet me niet los, ik bleef maar proberen, onder-tussen overgestapt van de zelfgemaakte power-point naar 'heuse' diagrammen.

Op een gegeven moment kwam de stand hiernaast op het bord met zwart aan slag. Een zwarte 4x5x6-slag nadat wit 18-12 had gespeeld (De Problemist december 2012). Het vervolg luidt: 1, 30, 440 (39) 34, 40+. Arie van der Stoep zijn commentaar was: "Een moment waarvan ik me niet kan herinneren het eerder te hebben aanschouwd. En het zal wel nooit vertoond zijn, want vroeger, dat is de tijd dat de regels nog heilig waren, heiliger dan de inhoud en de vorm van een probleem, zullen bosjes verontwaardigde problemisten dit probleem onmiddellijk hebben afgeserveerd."

Hoewel volgens de Strenge Regels een 4x5x6-slag onder de definitie "economische meerslag" valt, vonden de problemisten dit indertijd toch teveel brute kracht. Partijspelers zal het een zorg zijn, daarentegen.

Getriggerd door Arie's commentaar kon ik het niet laten te gaan zoeken naar een 'echte economische' 1x2x3x4x5x6-slag en kwam er uiteindelijk deze stand op het bord met als korte oplossing: 11, 2, 15+. De gewenste slag ontstaat na wit's eerste zet. Helaas in een 8x7 stand en na een laatste domme zet van zwart.

Dus het maken van een écht mooi 1x2x3x4x5x6-slagwerk probleem blijft nog een wens!

Het Honderdveld december 2013

Masterclass van Arne van Mourik

Ik merkte in De Problemist een mooi damprobleem op van Jac. Th. van Velzen (zie de Showroom!).

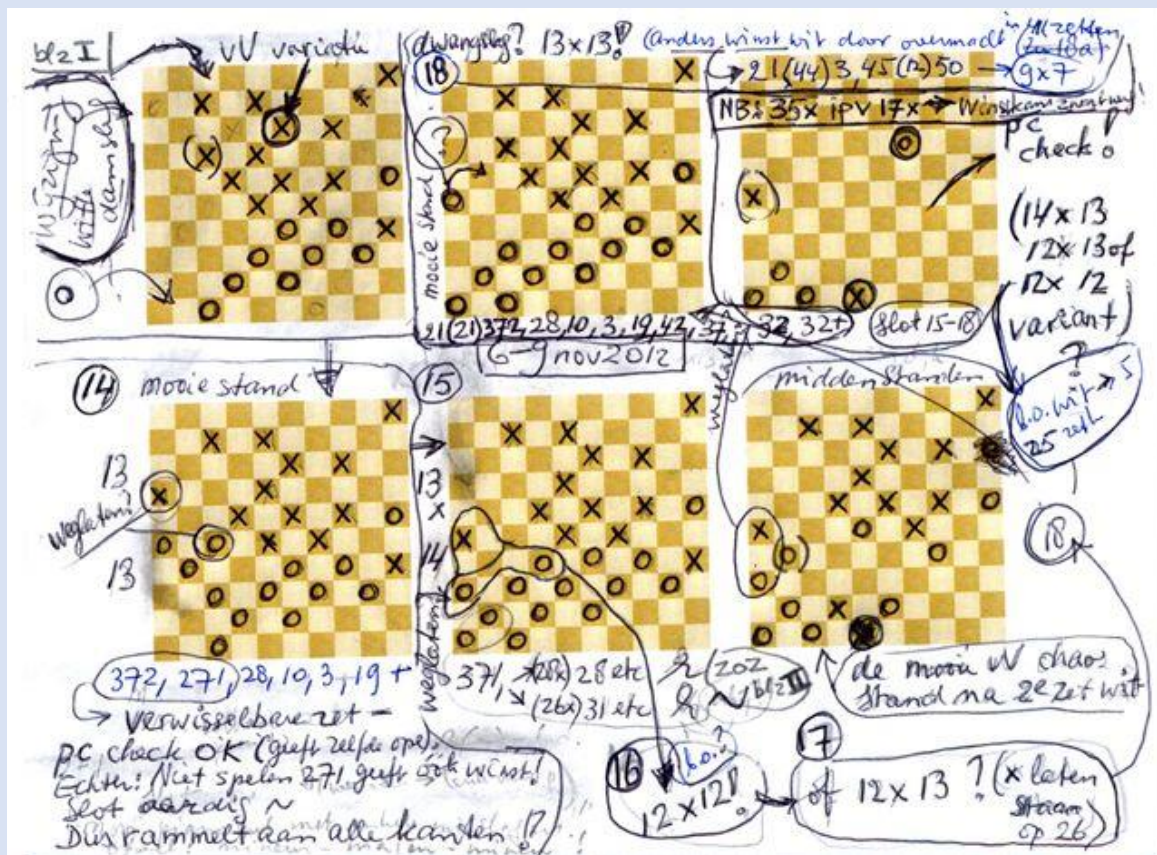
Op basis van die compositie heeft leermeester Arne, op basis van heen-en-weer mailproces, een *masterclass damproblemen componeren* op papier gezet.

Na elk arrangement van Van Velzen's probleem, fabriceerde Arne een tweede variatie en als kleine Pjotr in de trojka werd het prototype voer voor beide wolven.

De weg naar Omsk bleek langer dan verwacht, meer dan twintig 'coupletten' vulden de mailbox.

Terugblikkend op het tiental Van Velzen variaties kwamen wij tot de conclusie dat de auteur het met zijn bewerking zeker niet slecht heeft gedaan. In tegendeel, heel goed!

Een écht overduidelijke verbetering is er niet uitgekomen, ondanks al mijn krabbels op vele A4-tjes, die ik altijd bij het maken van problemen nodig heb om het 'overzicht' te kunnen houden.

Maar het belangrijkste van dit alles was: een prima en leuke oefening o.l.v. leermeester Arne van Mourik. Met name het heen-en-weer kaatsen van elkaars probeersels op het dambord werkt zeer inspirerend!